

**CĂTRE: UNATC - UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI
CINEMATOGRAFICĂ „I.L. CARAGIALE”**

ÎN ATENȚIA: D-lui. prof. univ. dr. Liviu Lucaci - *rector*

Comisiei de etică: – d-nei. lect. univ. dr. Dorina Pricop (*președinte*)

– d-nei. lect. univ. dr. Monica Ciută (*vicepreședinte*)

– d-nei. lect. univ. dr. Maria Peici (*membriu*)

– d-nei. lect. univ. dr. Sandra Rasvana Cernat (*membriu*)

– d-nei. Ana Scărlătescu (*secretar*)

– d-nei. Adriana Soare (*membriu*)

– d-nei. Alexandra-Irina Apețean-Caragea (*membriu*)

– d-nei. Valentina Boldurescu (*membriu*)

DATA: 17.10.2022

Via e-mail: rector@unatc.ro

comisia.etica@unatc.ro

REF: CERCETAREA SUBSEMNATULUI DE CĂTRE COMISIA DE ETICĂ

Stimate domnule Rector Liviu Lucaci,

Stimată doamnă Dorina Pricop,

Stimate doamne,

Subsemnatul, **PUIU ȘERBAN**, conferențiar universitar doctor în cadrul Universității de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, instituție în care îmi desfășor activitatea profesională de peste 22 ani,

Referitor la cercetarea Comisiei de Etică cu privire la care am fost sumar informat prin adresa nr. 4522/07.10.2022, și în legătură cu care v-am solicitat să îmi permiteți să formulez un punct de vedere,

vă transmit prezentele:

NOTE SCRISE

- **apărări și poziția subsemnatului față de acuzele aduse -**

CONFORM CU
ORIGINALUL

63

I. Prolegomenc. Situația de fapt. Aspecte procedurale

În vederea clarificării situației, spre o mai justă și obiectivă soluționare a problemei cu care s-a „autoinvestit” Comisia de etică, se impune clarificarea situației de fapt, a etapei administrative derulate până în prezent, cu analiza înscrisurilor aferente.

I.1. Notificarea UNATC nr. 4350/30.09.2022 și răspunsul subsemnatului la aceasta

1. Prin notificarea nr. 4350/30 09 2022, Comisia de etică din cadrul UNATC, sub semnătura doamnei președinte lector univ. dr. Dorina Pricop, mi-a comunicat că „s-a autosesizat” și, în temeiul art. 3 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică din cadrul UNATC „I.L. Caragiale” (în continuare „Regulamentul”), mi-a solicitat să formulez un poziție scrisă (exprimarea nu ne aparține) cu privire la încălcarea Codului de etică și deontologie universitară și a Regulamentului, respectiv art. 24 și 26 din Cod și art. 6 din Regulament, al căror conținut sunt reproduse în documentul respectiv.

Totodată, mi s-a solicitat să lămuresc declarațiile din cadrul emisiunii online „Acasă la Măruță” #64 și să prezint punctul de vedere în legătură cu modul de comunicare cu studenții, desfășurării predării și asigurarea calității actului didactic, precum și limbajul folosit în cadrul Universității. De asemenea, mi s-a cerut să îmi exprim eventualele obiecții cu privire la capacitatea membrilor comisiei de a judeca acest caz.

2. Față de această solicitare, am transmis la data de 3 octombrie 2022, la adresa de poștă electronică indicată în notificare, cererea de a mi se comunica faptele concrete cercetate de Comisia de etică; componența comisiei de etică și procesul verbal de autosesizare.

Totodată, am solicitat să se stabilească un termen rezonabil de 10 zile în care să-mi exprim poziția cu privire la faptele imputate și pentru a beneficia de un drept electiv de apărare conform art. 24 din Constituție.

I.2. Adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022

Prin adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022, mi se comunică următoarele: Ceea ce urmează Comisia de etică să cerceteze are legătură cu declarațiile din spațiul public, în principal podcast-ul „Acasă la Măruță” #64, dar și interviul pe care l-am acordat ulterior site-ului „Cultura la dubă”, indicându-se link-urile unde se regăsesc cele menționate.

I.3. Precizări prealabile

Față de obiectul astfel indicat, preliminar răspunsului la întrebările punctuale cuprinse la pct. 2 din adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022, apreciem că este necesar să fie avute în vedere următoarele aspecte:

1. Astfel cum am arătat și în răspunsul meu transmis la data de 03 octombrie 2022, conform art. 3 alin. (2) din Regulament, partea învinuită - adică subsemnatul - va fi notificată cu privire la faptele imputate.

Apreciez că precizarea de la pct. 1 din adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022 conform căreia „Ceea ce urmează Comisia de etică să cerceteze are legătură cu declarațiile din spațiul public, în principal (înscamnă că există și „un secundar”) podcast-ul „Acasă la Măruță” #64,

CONFORM CU
ORIGINALUL

64

dar și interviul pe care l-am acordat ulterior site-ului „Cultura la dubă”, nu poate primi încadrarea juridică de *faptă* care, eventual, să fie considerată *abatere*, deoarece, potrivit art. 1. alin. (3) lit. a) din același Regulament, Comisia de etică are ca primă atribuție să cerceteze *abaterile de la etica universitară*.

Precizarea și comunicarea faptelor considerate a reprezenta abateri, a datei săvârșirii lor, sunt necesare pentru a putea determina respectarea termenelor în interiorul cărora Comisia de etică poate să acționeze, să „cerceteze”, să-și exercite atribuțiile și a întregii proceduri.

2. De aceea, apreciem în continuare că, la data formulării prezentului document de către subsemnatul, Comisia de etică nu și-a îndeplinit obligația și îndatorirea statutară de a-mi comunica ce fapte punctuale mi se impută. Trecând peste aceste aspecte, vă rugăm ca, în activitatea pe care o veți desfășura în ceea ce privește persoana mea, să aveți în vedere următoarele:

A) Podcast-ul „Acasă la Măruță” #64 la care se face referire la pct. 1 din adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022 a fost postat pe YouTube la data de 1 august 2022 și timp de cel puțin o lună și 24 de zile¹, respectiv 54 de zile², nu a generat nicio reacție adversă din partea vreunui subiect de drept îndrituit să sesizeze vreo eventuală abatere de la Codul de etică.

B) În toată această perioadă, podcast-ul „incriminat” a avut un număr de 295.000 de vizualizări.

C) Comentariile celor care l-au vizualizat sunt deosebit de laudative, favorabile și apreciative. Sub acest aspect, prin numărul de vizualizări și conținutul covârșitor favorabil al comentariilor, pe care le atașăm prezentului document în format pdf (84 pagini de comentarii *selecție*), apreciem că podcast-ul a contribuit la creșterea prestigiului instituției în care îmi desfășor activitatea. Vă rugăm să se aibă în vedere podcast-ul în integralitatea lui, unde se vorbește despre Sfinții Părinți, Cabala, realizatorul interviului Cătălin Măruță a primit mulțumiri pentru calitatea intelectuală, profunzimea și nivelul ridicat al problemelor abordate. Aceste aprecieri și calificări laudative au sporit prestigiul instituției în care lucrez, nu l-au prejudiciat.

Rog onorata comisie să aibă în vedere următoarele aspecte:

- Podcast-ul reprezintă un gen de activitate online, reprezentând un fișier audio video care este înregistrat și publicat periodic și prin intermediul căruia se transmit interviuri de divertisment;

- prin specificul său, podcast-ul presupune o abordare relaxată a uncia sau mai multor teme, prin utilizarea de cuvinte uzuale, fără a se adresa unui anumit public țintă.

De altfel, subsemnatul nu obișnuiește să participe la acest gen de activități, nici singur, nici împreună cu soția mea, cu care am o căsnicie extraordinară de 22 de ani. Avem o activitate

¹ La 1 lună și 24 zile de la postarea pe Youtube a podcastului „Acasă la Măruță” #64, a fost postat și montajul de 1 minut și 45 secunde (1'45"), la care vom face referire în cele ce urmează.

² Termenul pentru sesizare prevăzut de Regulamentul de funcționare al Comisiei de etică din UNATC este de „30 zile de la săvârșirea faptei considerată că reprezintă abatere de la prevederile prezentului Cod” - art. 2 alin. (2)

CONFORM CU
ORIGINALUL

er

profesională intensă, de care suntem mândri și în legătură cu care nu am primit niciodată nici măcar vreo „atenționare”, cu atât mai puțin o „cercetare”.

D) Podcast-ul integral are o durată de peste 3 ore. Din întreaga durată a acestuia, au fost selectate secvențe și s-a realizat și postat online, în 24 septembrie 2022, un montaj de 1 minut și 45 secunde, cuprinzând secvențe scoase din context, care denaturează sensul și scopul discuțiilor purtate pe parcursul celor peste 200 minute de interviu integral, fiind menit a induce în eroare publicul. Așa cum intuim că deja cunoașteți, montajul având o durată de 1 minut și 45 secunde este ilegal realizat, fiind scos de pe platforma YouTube de 2 ori, în ciuda insistențelor celor care l-au realizat de a-l menține online. Fără îndoială, montajul în cauză își propune să înlăture restul materialului de peste 3 ore.

I:) Îmi desfășor activitatea de 22 de ani în UNATC și nu m-am aflat niciodată în situația de a face obiectul vreunei cercetări, pentru că întregul meu comportament profesional a fost corespunzător exigențelor eticii academice, care este specifică domeniului în care profesez, după cum va rezulta din conținutul răspunsurilor pe care le formulez. Dacă s-au petrecut sau nu astfel de momente în istoria UNATC și cine le-a produs, dacă sunt sau nu „schelete în dulapuri”, ca să folosim o metaforă evasiunanim acceptată, este o problemă care nu mă privește personal, dar care, dacă va exista contextul, sunt sigur că va fi clarificată. Dar ea nu mă privește pe mine, pentru că nu eu i-am „ascuns” acolo.

1.4. Tardivitatea sesizării sau „autosesizării” în scopul cercetării ca abatere de la etica universitară în raport de podcast-ul „Acasă la Măruță” #64.

1. În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) din Regulament, „Comisia trebuie sesizată în termen de 30 de zile de la săvârșirea faptei considerată că reprezintă abatere de la prevederile prezentului Cod”.

2. Vă rugăm să aveți în vedere faptul că acest termen este obligatoriu atât în cadrul sesizării, cât al autosesizării, cum se pretinde că s-a procedat în cauză.

3. Dincolo de faptul că textul este parțial incorect, deoarece este vorba despre un text dintr-un regulament, nu dintr-un Cod, iar formularea corectă ar trebui să fie abatere de la prevederile prezentului Regulament, vă rugăm să observați că podcast-ul a fost postat online în data de 1 august 2022, iar montajul de 1 minut și 45 secunde, ilegal realizat și interzis de Youtube, s-a publicat după o lună și 24 de zile, sau, mai exact după 54 de zile. Constatăm astfel că a fost depășit termenul de o lună prevăzut de art. 2 alin. (2) din Regulament. Iar prima notificarea venită de la Comisia de etică s-a transmis pe data de 30.09.2022, adică după 60 de zile de la săvârșirea pretinsei abateri. Sub acest prim aspect, vă rugăm să procedați la respingerea declanșării cercetării de către Comisia de etică în ceea ce privește pretinsele abateri generate de conținutul podcast-ului din 1 august 2022 și să clasați cauza în consecință.

4. Cel de-al doilea temei al declanșării cercetării reprezentat de interviul acordat ulterior site-ului „Cultura la dubă”.

Vă rugăm să observați legătura intrinsecă dintre podcast și interviu. Ea rezultă chiar din debutul interviului, unde se susține, în prima fază, că „La începutul acestei săptămâni, mai mulți studenți la UNATC au trimis pe adresa redacției noastre mailuri în care reclamau

CONFORM CU
ORIGINALUL

106

comportamentul abuziv al unui profesor și declarațiile acestuia la podcastul lui Cătălin Măruță”.

Rezultă legătura dintre podcast și interviu, primul fiind *principalul* iar cel de-al doilea fiind *secundarul*, astfel încât urmează să se aplice principiul *accessorium sequitur principale*, secundul sau accesoriul urmând a fi și el considerat în afara termenului, în contextul în care el vizează principalul, reprezentat de podcastul „Acasă la Măruță” #64.

I.5. Tardivitatea sesizării sau „autosesizării” în scopul cercetării ca abatere de la etica universitară în raport de materialul apărut în „Cultura la dubă”.

1. În Regulamentul în baza căruia își desfășoară activitatea Comisia de etică, sunt prevăzute o procedură și anumite termene care trebuie respectate pentru declanșarea unei cercetări de către Comisia de etică și pentru ca aceasta să poată dispune aplicarea unor sancțiuni, astfel cum prevăd art. 6 din Regulament cu privire la abateri și art. 7-11 din Regulament referitoare la sancțiuni. Înțelegem, astfel, să ne prevalăm de termenele de 30 de zile prevăzute de art. 2 alin. (2) și art. 3 alin. (8), precum și de termenul de 15 zile prevăzute de art. 5 alin. (1).

2. Regimul termenelor prevăzute de Regulament se completează cu termenele prevăzute de Codul muncii, care este drept comun în materie pentru toate raporturile de muncă, termene în interiorul cărora se poate face o cercetare pentru o pretinsă abatere, care poate determina o sancționare disciplinară. Avem în vedere art. 252 alin. (1) conform căruia *aplicarea sancțiunii disciplinare se poate face în termen de 30 de zile calendaristice de la data când cel îndreptățit (angajatorul) a luat cunoștință de săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei respective*. Cum se apreciază în doctrină, prevederile Codului muncii sunt valabile pentru orice organ de cercetare a căruia activitate se finalizează cu o eventuală sancționare disciplinară. De altfel, termenul de 30 de zile este prevăzute și de art. 2 alin. (2) și art. 3 alin. (8) din Regulament. După cum s-a arătat în literatura de specialitate, valabilitatea unei eventuale sancționări, a deciziei de sancționare, este condiționată de respectarea ambelor termene¹.

2. După cum rezultă din notificările pe care mi le-ați înaintat, presupusele „fapte” în baza cărora s-a dispus cercetarea se regăsesc în podcast-ul „Acasă la Măruță” #64 și în materialul din „Cultura la dubă”. Cu privire la podcast, am stabilit la punctul I.4. tardivitatea sesizării.

În ceea ce privește cel din urmă material, apărut în „Cultura la dubă”, pretinsele acuze despre care se face vorbire sunt aduse de foști studenți, care au terminat facultatea cu mulți ani în urmă (foști studenți, care au terminat facultatea cu ani în urmă, sau care au ales să părăsească comunitatea UNATC din proprie inițiativă, cum este cazul fostei studente Nicoleta Jantoan, care și-a retras dosarul în martie 2022), astfel încât este evident că cercetarea pe care ați inițiat-o și care mă privește încalcă termenul maxim de 6 luni de la săvârșirea faptei.

II. Critici de nelegalitate a refuzului de remitere a procesului verbal de autosesizare

1. La punctul 4 din adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022 se susține, față de solicitarea pe care eu am formulat-o, că „Nu vă putem remite procesul verbal de ședință al Comisiei de etică,

¹ Ion Traian Ștefănescu, *Tratat teoretic și practic de dreptul muncii*, Ed. Universul Juridic, București, 2017, p. 854.

CONFORM CU
ORIGINALUL

intrucât acesta reprezintă un document intern, dar vă comunicăm faptul că în ședința din data de 30 septembrie 2022, au participat toate persoanele membre ale comisiei, care au votat în unanimitate declanșarea procedurii de cercetare și comunicarea notificării către dumneavoastră, notificare care a fost redactată și transmisă în aceeași zi”.

2. Criticăm aceste susțineri și considerăm refuzul ca nelegal, pentru următoarele considerente:

A) În conformitate cu prevederile pct. 2.6. al art. 19 din Codul de conduită etică și deontologie universitară al UNATC „I.I. Caragiale”, una din valorile conduitei etice universitare din instituția unde îmi deslășor activitatea și unde funcționează Comisia de etică în cercetarea cărcia mă aflu este *transparența*, potrivit cărcia UNATC „I.I. Caragiale”, astfel cum rezultă din par. 1 al textului susmenționat, „respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității academice, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă”.

Relevanță prezintă și pct. 2, dar, mai ales, pct. 3 al par. 2.6. art. 19 din Cod, potrivit cărcia „Este interzisă ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii săi și publicul larg”.

3. Potrivit art. 3 alin. (2) din Regulament, „*Persoana învinuită va fi notificată despre primirea sesizării, în scopul de a formula o poziție scrisă cu privire la faptele imputate. În notificarea adresată părții învinuite, Comisia va preciza conținutul sesizării, natura informațiilor solicitate (...)*”.

A) O primă observație care se impune vizează terminologia folosită în text. Vă rugăm să observați că termenii utilizați sunt improprii și induc ideea că eu am fost condamnat/găsit vinovat înainte de a fi cercetat. Avem în vedere sintagmele *persoana învinuită, faptele imputate*.

B) Cercetarea pe care o deslășoară comisia de etică este subsumată răspunderii disciplinare, iar dreptul disciplinar este unanim recunoscut a reprezenta *micul penal*. Astfel încât, în ambele ramuri trebuie să se regăsească și reflecte prezumția de nevinovăție. De altfel, în materia dreptului muncii, Curtea Constituțională a României a subliniat în repetate rânduri că salariatul de bucură de prezumția de nevinovăție pe toată durata cercetării disciplinare⁴.

C) În ceea ce privește cerința impusă de regulament de a se transmite *conținutul sesizării*, apreciem că această condiție subzistă și în ceea ce privește autosesizarea, trebuind să se transmită *conținutul autosesizării*.

De aceea, refuzul de a ne transmite *conținutul autosesizării*, motivat de faptul că reprezintă un document intern, precum și comunicarea referitoare la *faptul că în ședința din data de 30 septembrie 2022, au participat toate persoanele membre ale comisiei, care au votat în unanimitate declanșarea procedurii de cercetare și comunicarea notificării către dumneavoastră, notificare care a fost redactată și transmisă în aceeași zi, nu satisface exigențele rezultate din Regulament și are caracter nelegal.*

⁴ A se vedea Decizia CCR nr. 279 din 23 aprilie 2015, Decizia CCR nr. 261 din 5 mai 2016, etc.

CONFORM CU
ORIGINALUL

III. Punctul de vedere al subsemnatului cu privire la aspectele menționate în para. 2 din adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022

La punctul 2 din adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022 sunt formulate următoarele:

A. *Precizați în ce măsură considerați că libertatea dumneavoastră de a vă exprima gândurile, opiniile sau credințele și de a realiza comunicări de orice fel, prin orice mijloace, a avut drept rezultat prejudicierea imaginii UNATC și a conducerii acestei instituții;*

B. *Precizați în ce măsură considerați că exercitarea dreptului dumneavoastră la exprimarea a fost de natură a leza dreptul la imagine a persoanelor (n.a.: corect „al persoanelor”, pentru că se face acordul „dreptul”) pe care le-ați invocat nominal în declarațiile dumneavoastră;*

C. *Precizați în ce măsură considerați că folosirea unor apelative ca „ștoarfă”, „gagică” „bunăciune” la adresa persoanelor de sex feminin relevă un comportament cu caracter misogin;*

D. *Precizați dacă vă asumați limbajul libertin și licențios în raporturile cu studenții la orele de curs și cum justificați acest limbaj în cadrul unei instituții universitare;*

E. *Precizați în ce măsură considerați că limbajul și comportamentul libertin este de natură a aduce atingere demnității și de a crea o atmosferă intimidantă, umilitoare sau degradantă în rândul studenților.*

Precizări prealabile

Subliniez, încă de la început, caracterul de întrepătrundere al celor cinci întrebări, care face dificilă perspectiva de a se răspunde separat la fiecare în parte. Ele se intersectează și răspunsurile trebuie să aibă, în opinia subsemnatului, același caracter.

La baza acestor răspunsuri și a punctului de vedere pe care îl vom exprima în continuare se află împrejurarea că UNATC „I. I. Caragiale” nu este *orice* instituție de învățământ superior. UNATC reprezintă o instituție care formează artiștii acestei țări și, sper eu, nu doar ai acestei țări, pentru că avem în vedere ca absolvenții noștri să aibă deschisă și perspectiva unei cariere internaționale, nu doar naționale.

Pentru a răspunde la structura și succesiunea regăsite în adresa UNATC nr. 4522/07.10.2022, pct. 2, mă vom strădui să formulez un răspuns punctual pentru fiecare dintre întrebări, pe care le-am individualizat, pentru claritate, cu inițialele A-I, cu precizarea că în cea mai mare parte, răspunsul meu este valabil și util pentru toate cele cinci întrebări.

Răspunsul la întrebarea A

1. Atrag atenția asupra modului general și imprecis în care este formulată întrebarea, care rezultă chiar din conținutul ei: *Precizați în ce măsură considerați că libertatea dumneavoastră de a vă exprima gândurile, opiniile sau credințele și de a realiza comunicări de orice fel, prin orice mijloace, a avut drept rezultat prejudicierea imaginii UNATC și a conducerii acestei instituții.*

CONFORM CU
ORIGINALUL

Semnalez, mai întâi, faptul că în mod legal și procedural, această întrebare, ca și celelalte, ar trebui să aibă în vedere fapte concrete cu privire la care eventual ar trebui să dau explicații sau răspunsuri.

Este, de asemenea, neclar dacă întrebarea are caracter general sau dacă se referă la aspectele pe care (tot) Comisia de etică a indicat că fac obiectul cercetării. Practic, îmi este imposibil să disting dacă se dorește a se cunoaște părerea mea în general despre libertatea mea de exprimare, sau dacă întrebarea vizează ceea ce Comisia de etică și-a propus să cerceteze. Din nou, subliniez că aveam dreptul să primesc „autosensizarea”, pentru a cunoaște ce anume mi se impută în mod exact, fiind total de neînțeles de ce mi-ați comunicat că „nu puteți” să mi-o comunicați.

În al doilea rând, constat că în finalul întrebării se face mai întâi referire la *imaginea UNATC* și apoi la *imaginea conducerii acestei instituții*. Înțeleg că se pune semnul egalității între sau, cel puțin, se pun pe același plan cele două „imagini”, fiind profund incert temeiul legal în baza căruia se face acest lucru. Cum un asemenea temei nu există, vă solicit să luați act de opinia subsemnatului cu privire la netemeinicia lui și să-l eliminați din obiectivele cercetării.

2. Nu cred că eu, sau un alt membru al comunității academice, astfel cum se prevede în art. 1 al Codului, poate fi cercetat pentru modul în care își exercită *libertatea de exprimare*, în general. O eventuală cercetare, dacă este întemeiată, poate fi axată pe o faptă determinată, care, din documentele care mi-au fost înaintate, nu rezultă cu claritate, nu este precis determinată sau individualizată în vreun fel.

3. Nu consider că libertatea mea de a-mi exprima gândurile, opiniile sau credințele și de a realiza comunicări de orice fel, prin orice mijloace, a avut drept rezultat prejudicierea imaginii UNATC. În orice caz, niciodată nu am avut această intenție sunt conferențiar universitar doctor în această instituție, toată cariera mea profesională a fost formată în UNATC, miile de studenți pe care i-am coordonat de-a lungul timpului și cariera pe care ei, la rândul lor, și-au dezvoltat-o în timp stau dovadă în ceea ce privește implicarea mea profesională totală și dedicarea și rigurozitatea cu care am înțeles să îmi îndeplinesc activitatea de predare.

Nu am fost cercetat niciodată în cei 22 ani de carieră, până la data prezentei, aspect pe care bănuiesc că Comisia de etică îl cunoaște sau, cel puțin, ar trebui să îl cunoască, și cu privire la care insist să se țină cont în tot cursul procedurii de cercetare.

4. Libertatea de exprimare este garantată, atât la nivel internațional, la nivel european, cât și la nivel național:

Conform art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului:

„(1) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.”

Dispoziții similare sunt cuprinse în art. 19 din Declarația universală a drepturilor omului, în art. 19 din Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice, precum și în art. 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În dreptul intern, art. 30 din Constituția României prevede:

CONFORM CU
ORIGINALUL

„(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, opiniilor sau credințelor, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, este inviolabilă. (...)”.

Totodată, **art. 53 din Constituția României** prevede:

„(1) Exercițiul unor drepturi sau libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

La nivel infraconstituțional, **art. 70 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil** prevede: „(1) Orice persoană are dreptul la liberă exprimare. (2) Exercitarea acestui drept nu poate fi restrânsă decât în cazurile și limitele prevăzute la art. 75”.

Așadar, independent de orice părere aș avea cu privire la libertatea de exprimare, cadrul legal aplicabil este clar și extensiv dezvoltat și aplicat pe cale jurisprudențială.

În orice caz, nu pot să nu remarc maniera paradoxală în care subsemnatul, om de teatru și profesionist în arta artistică, sunt întrebat de alte persoane din mediul artistic cu privire la „libertatea de exprimare”, care este de esența activității noastre și fără de care întrecă noastră activitate nu ar mai avea niciun rost...

Răspunsul la întrebarea B

1. Arăt, de la început, că este profund neclar la care „persoane” se face referire am vorbit inclusiv despre soția mea, prietenii noștri de familie, Sfinții Părinți etc. *Precizați în ce măsură considerați că exercitarea dreptului dumneavoastră la exprimarea a fost de natură a leza dreptul la imagine a persoanelor* (n.a.: corect „al persoanelor”, pentru că se face acordul „dreptul”) *pe care le-ați invocat nominal în declarațiile dumneavoastră:*

Dreptul meu la exprimare s-a exercitat în podcast-ul postat pe 1 august 2022, și care timp de 54 de zile nu a adus prejudiciu de imagine niciunei persoane sau instituții. Faptul că anumite persoane au realizat un montaj video ilegal (dovada ilegalității dovedite fiind aceea că YouTube și „Acasă la Măruță” au eliminat materialul, motivând că nu respectă legile drepturilor de autor și ale proprietății intelectuale⁵), și apoi s-au lansat în emiterea unor comentarii forțate, tendențioase, scoase din context și denigratoare, nu numai la adresa altor persoane, dar în special împotriva mea. Fără un efort prea mare de resurse și inteligență, ne putem da seama că evenimentele care s-au declanșat odată cu data de 24 septembrie 2022 au avut aspectul unei gherile cyberbullying, care a avut ca scop principal stigmatizarea mea, defăimarea rectorului UNATC și, în mod explicit, boicotarea deschiderii anului universitar. Se adaugă ca argument solid în favoarea acestei idei faptul de necontestat că, în momentul în care chemarea către studenți de a boicota deschiderea a eșuat lamentabil, întrecă campanie a încetat.

⁵ A se consulta politicile YouTube privind drepturile de autor la adresa <https://www.youtube.com/intl/ALL/ru/howyoutubeworks/policies/copyright/#overview>

CONFORM CU
ORIGINALUL

Trebuie adăugat că, pe lângă eșecul de boicot, care arată câtă priză reală a avut această campanie în rândul studenților, nicio televiziune mare sau trust de presă nu a preluat acest subiect, ci rămânând restrâns la aceeași specie de agitatori, care s-au dovedit mereu ostili UNATC. Toate acuzațiile vânturate în acest mic complot nu s-au bucurat de audiență generală, mai ales pentru faptul că nu au fost prezentate decât zvonuri, declarații fără dovezi, frustrări, fără a putea fi aduse în sprijinul lor dovezi și mărturii asumate și care să poată fi luate în considerare.

Răspunsul la întrebarea C

Întrebarea adresată este tendențioasă și pleacă de la o prezumție cronată, în sensul certitudinii că subsemnatul m-aș fi adresat, vreodată, astfel la adresa persoanelor de sex feminin. Din nou, este neclar despre ce persoane este vorba, când se presupune (sau se cunoaște cu exactitate) că m-aș fi pronunțat astfel, care sunt dovezile în acest sens (!). *Precizați în ce măsură considerați că folosirea unor apelative ca "ștoarfă", "gagică", "bunăciune" la adresa persoanelor de sex feminin relevă un comportament cu caracter misogin;*

1. Nu am utilizat în activitatea mea didactică termenul *ștoarfă* sau ceilalți termeni pe care i-ați menționat în întrebare.

Subliniez că nu se precizează în conținutul întrebării când am utilizat acești termeni și față de cine.

2. Nu consider că termenii precizați în întrebare, cu precădere ultimii doi, pot determina calificarea unui comportament ca fiind *misogin*. Dacă atare termeni ar fi utilizați vreodată, de mine sau alt coleg, aceștia ar trebui interpretați în context și ar trebui avute, în opinia mea, ca rațiune și explicație, considerente de natura celor pe care le explic în răspunsul la întrebările D și E.

Răspunsul la întrebarea D

Vă pot răspunde la această întrebare doar la modul general, cu titlu de părere și în contextul unei discuții colegiale, fiind cu toții oameni de teatru și parte din lumea artei naționale. Câtă vreme nu mi se indică despre ce „limbaj libertin” este vorba, în ce constă caracterul „licențios” imputat, cum s-a ajuns la concluzia (certă, pare-se) că în timpul orelor de curs aș folosi un atare limbaj, răspunsul meu este formulat din decență și din respect față de instituția în care ne desfășurăm activitatea.

Precizați dacă vă asumați limbajul libertin și licențios în raporturile cu studenții la orele de curs și cum justificați acest limbaj în cadrul unei instituții universitare

În primul rând, așa cum am explicat și în interviul de la „Cultura la dubă”, universitatea noastră nu este o instituție universitară ca oricare alta. Spre deosebire de învățământul de aulă al celorlalte universități, unde limbajul tehnic și științific specific domeniului acoperă întregul spectru de comunicare, la noi limbajul este mai degrabă intuitiv, adaptat adresării directe și imediate, în funcție de necesitățile de moment. Deși există directive și criterii generale unanim acceptate, prin natura sa, pedagogia de teatru trebuie să-și formuleze discursul în funcție de fiecare student în parte. Domnul profesor Cojar spunea că superioritatea metodei constă în faptul că, la final, fiecare actor își creează propria sa artă. Deși conceptele sunt perimetrare destul de ferm, factorul de diversitate care intervine este viul ființei umane, paradoxul psihologiei lui și

CONFORM CU
ORIGINALUL

profilul particular al spiritului fiecărui student implicat în procesul pedagogic. Obiectivul de bază al pedagogiei artei actorului este acela ca fiecare student în parte să învie în felul său propriu conceptul metodologic. Pentru realizarea acestui obiectiv studentul trebuie să înceapă o puternică transformare de sine care presupune metamorfoza persoanei civile către ființa artistică capabilă să-și asume sarcini scenice complexe. Pe cale de consecință, trebuie înțeles că pedagogul de arta actorului nu poate fi doar un simplu prestator de servicii educaționale, care debitează direct, academic și distant un curs pe care îl spune la fel, indiferent de studentul pe care îl are în față. Profesorul este un ghid pe drumul studentului spre sine însuși. Sunt trei motivațiile pentru care un profesor de actorie trebuie să inventeze un limbaj mai neconvențional:

1) Prin însăși descrierea făcută mai sus, profesorul de arta actorului nu trebuie să aibă aura simbolului de neatins pe care profesorul de aulă trebuie să și-o creeze. Primul obiectiv este să te apropie de student în sensul în care acesta trebuie să te accepte pe un drum atât de personal de formare. Sunt celebre exemplele de mari personalități ale școlii noastre care au rămas și azi în memoria întregii comunități teatrale pentru formulări șocante, licențioase, care au avut tocmai acest obiectiv: propria coborâre de pe pedestal și apropierea de studenți. Ce facem cu acești mari profesori și sintagmele lor șocante? Îi ștergem din memoria colectivă? Uncori, trebuie să împrumuți limbajul studentului, alteori să știi că poți să mânuiești jargonul și argoul generației. Profesorul trebuie tot timpul să-l surprindă pe student. Ca să pot să-l determin să vină în lumea mea, trebuie în primul rând să-i arăt că înțeleg lumea lui. Cum pot face asta altfel decât prin limbaj, prin comportament? Desigur, recunosc că linia de demarcație este, poate, fină, și există posibilitatea ca, fără să-ți dai seama, uncori să o calci. Fiind un proces viu de apropiere, atunci când ratezi obiectivul, consecințele pot fi dureroase. Dar de aici până la a aduce cu rea credință acuze, peste ani mulți de la terminarea facultății, scoțând din context sau regizând contexte care în fapt nu au existat, este o cale prea scurtă în sufletul aceluia care vrea să reducă la nimic munca de o viață a unui om, proiectând asupra lui imaginea unui mitocan dezlănțuit care abuzează de limbaj vulgar spre a-și inhiba victimele. Să luăm un exemplu concret. Pentru că mi s-a cerut să dau explicații legate de materialul apărut în „Cultura la dubă”, deși în citație nu mi s-a explicat care ar fi aspectele incriminante din declarațiile făcute, aleg să exemplific cele mai sus explicate cu un fragment din acest material: *„O altă fostă studentă, care a dorit să rămână anonimă, se declară, de asemenea, de acord cu vestimentația impusă „cerea studentelor să vină în rochii, în fuste, cu pantofi cu toc, să aibă prestață. Eu aici sunt de acord cu el, nu îl contrazic. Și îți explica în termeni mai sexuali ce vrea un bărbat de la tine. De exemplu spunea că „Nu poți să vii ca o vită încălțată în bocanci la teatru.” Trebuie să ai o prestață de femeie. La noi la facultate se folosește limbajul asta fiindcă altfel nu ai înțelege. Și trebuie să faci o diferență între femeie și bărbat.”*

Constat astfel că limbajul pe care din formulare Comisia de etică pare a mi-l imputa ca nepotrivit, în însăși declarația studentei anonime se înțelege fără echivoc că a fost acceptat de studentă, că nu a jignit-o în niciun fel și că și-a atins obiectivele, în sensul că a fost de acord și și-a însușit presupusele mele observații mele despre vestimentație.

2) Al doilea motiv pentru care profesorul este obligat să găsească mijloace neconvenționale de comunicare este că folosirea unui limbaj rigid, tehnic nu poate acoperi nevoile reale de comunicare a conținutului metodei însăși. Deosebit de alte discipline, unde condiția de delimitare conceptuală este tocmai autosuficiența și autoreferențialitatea și terminologia proprie, disciplina arta actorului se legitimează prin referința continuă la alte

discipline pe care le interpretează și le integrează după obiectivele sale proprii. Domeniul arta actorului adună în creuzetul său alchimic, după formula viului organic, elemente din toate disciplinele: literatură, psihologie, neuroștiință, fizică cuantică, filosofie, politică, istorie, drept, dar și din sfera culturii populare, urbane, povești de viață.

Așa cum profesorul nostru Ion Cojar ne-a învățat pe toți cei care astăzi suntem urmași ai lui, profesorul de actorie trebuie să aibă un discurs variat și nu să se limiteze doar la lucrul meșteșugăresc aplicat pe scene, așa cum fosta noastră studentă își dorea și pe care o citez din declarația ei din „Cultura la dubă”: *“din vreo șase ore de actorie noi făceam vreo două. În restul timpului vorbea ori despre politică, ori despre cât de prost este actorul...”*

Dincolo de frustrarea moenită care răzbate din fiecare cuvânt al acestei depoziții, putem lesne să înțelegem **dispoziția spre răstălmăcire și profunda neînțelegere a demersurilor noastre.**

Fostul student Mihnea Niculescu, desi își dorește să fie cât se poate de critic, nu poate să nu recunoască, citez din interviul său din „Cultura la dubă”: *“Domnul Puiu Șerban este foarte citit și tot ce am învățat teoretic în facultate am învățat de la el. Inițial mi-a plăcut extraordinar de tare de el, în continuare îl admir pentru know-how-ul lui în ceea ce privește actoria, dar relația noastră s-a rupt în momentul în care abuzurile emoționale și psihice au contrabalansat cu totul toate lucrurile bune pe care acest domn le făcea.”*

Despre aceste așa-zise *abuzuri* voi insista în capitole separate, și dacă comisia va dori, poate o clarificare față în față cu acest domn ar fi bine venită, deși **timpul legal s-a scurs și domnia sa nu mai este studentul nostru de un an.** Deși s-a mutat la altă clasă, nu a reușit să promoveze examenul de admitere la master, unde nu mai poate da vina tot pe vinovatul de serviciu Puiu Șerban, pentru că acesta nu a fost în comisia de master.

3. Al treilea motiv pentru care profesorul de actorie este obligat să inventeze limbaj alternativ este că **natura realităților interioare ale studentului implicat în lucrul la clasă nu poate fi cuprinsă în nicio formă de limbaj academic.** Aceași dificultate o ridică și natura situațiilor dramatice a relațiilor dintre personaje. Pedagogul trebuie să descrie în cuvinte ceva indicibil, și atunci te folosești de exemple, ajungi în cele mai umbroase colțoaie ale ființei umane, acolo unde fermentează în întuneric cele mai cumplite vicii și josnice porniri. Motivațiile reale ale personajelor își au rădăcinile în străfundurile subconștientului, acolo unde se articulează impulsurile libidoului, unde își trag seva atât rugăciunea, cât și sexualitatea. Liste cu atât mai greu să faci asta pentru niște tineri fără cultură, fără experiență de viață. Ce limbaj poți folosi? Cum să explici în cuvinte savante realități primare ale psihicului uman unor tineri cărora li se povestește pentru prima oară despre așa ceva?

Mai mult, ca pedagog nu le transmiți niște noțiuni teoretice, ci le pui în față acele **entități psiho-spirituale pe care trebuie să le intruzeze.** Nu este de mirare că unii se sperie, alții se șochează, alții rămân uimiți și alții, după ani, cu rea voință, îți răstălmăcesc cuvintele, le pun în contexte nefavorabile, întorcând sensul unei relații firești de muncă în arta noastră performativă, cu scopul de a-și justifica neîmplinirile profesionale și amane de mai târziu.

Depart de mine gândul de a pretinde că nu poți greși într-o zonă în care comunicarea este atât de volatilă. La cursul de arta actorului suntem obligați să discutăm despre experiențe și fapte mentale pe care nicio altă disciplină universitară nu le poate aborda fără să fie ocupată de imixtiune în viața psihică a studentului. Închei acest capitol și-l deschid pe următorul, citând din

CONFIRM CU
ORIGINALUL

postarea doamnei prof.univ.dr. Andreca Vulpe: "să nu uităm, însă, că rostul nostru ca profesori este să-i ajutăm pe studenți să se descopere, în plenitudinea lor, iar dacă regulile ne vor împiedica să o facem, de teamă că suntem încorecți politic, îi vom ajuta mai puțin decât putem... Cred că vrem un upgrade de ambele părți, iar momentul de față e cel în care trebuie să avem mare grijă cum punem problema. Ca să nu înlocuim un abuz cu altul, cel din partea studentului. Să nu poți atinge un student în cadrul unui exercițiu de teamă că vei fi reclamat, e o situație care există deja în școli de peste ocean și care frizează ridicolul în așa măsură, încât niciun spirit liber nu o poate accepta."

Răspunsul la punctul E

Accastă întrebare are următorul conținut: „Precizați în ce măsură considerați că limbajul și comportamentul libertin este de natură a aduce atingere demnității și de a crea o atmosferă intimidantă, umilitoare sau degradantă în rândul studenților.”

1. Înainte de a vă răspunde strict profesional la această problemă, doresc să atrag atenția celui care a gândit acest paragraf că sintagma „*limbaj și comportament libertin*” dă impresia că deja am fost condamnat și mă obligă să vă spun că resping sintagma. Dumneavoastră trebuie să-mi explicați de ce o catalogați ca atare, cu v-am explicat mai sus că este vorba de limbaj neconvențional, pe care, în extremis, îl putem cataloga drept cel mult colorat. Dacă cumva, când folosiți aceste formulări le încadrați în accepțiunea dată de Legea educației naționale nr. 1/2011 (art. 234), resping categoric intenția dumneavoastră, și solicit să aduceți martori, care să-mi indice precis contextul. Dată fiind gravitatea unor astfel de acuze și a consecințelor, îmi voi rezerva dreptul de a acționa imediat în justiție respectivele persoane, dacă nu aduc martori, mărturii și fapte concrete.

2. Și acum să trecem la explicații concrete de natură profesională. Așa cum am spus în interviul din „Cultura la dubă”, facultatea de teatru este o experiență psihică. Nu sunt original. Această afirmație este un truism în pedagogia artei actorului, atât timp cât cartea de căpătâi a domeniului nostru se numește „Munca actorului cu sine însuși”. Specificul pedagogiei în arta actorului presupune că studentul nu își însușește rece și distant o terminologie prestabilită, pe care apoi o debitează papagalicește la examen. Descifrarea limbajului specific se face prin trăire și asumare, scopul final fiind acela a-l nașterii unui nou sine și construirea structurii psihosomatice a omului-actor. Acest parcurs este presărat cu multe încercări, unele dureroase, pentru că obligă la enunțarea și destructurarea multor deprinderi psihologice, clișee și prejudecăți despre artă, sine și lume. Umilința este o bună călăuză pe acest drum, dar nu umilința degradantă, ci aceea umilintă care stinge aroganța și autosuficiența amatorului mulțumit de propriul ego, și îl aprinde pentru focul ce arde dintotdeauna pe altarul zeilor acestei profesii.

3. Într-o lume în care suficiența, incultura, nefondata stimă de sine și falsele sensibilități sunt litere de lege, este cu atât mai greu celui devenit student la teatru să accepte și să asume disciplina unei profesii care îți cere profundă metamorfoză, totală și necondiționată dedicare și sacrificiu de sine.

Demnitatea studentului la actorie este avântul necondiționat spre performanța care cere schimbarea de sine. Falsa demnitate a „civilului” care nu caută adevăratul drum al talentului, da, este lezată în fiecare moment al existenței lui în sala de clasă. Dar nu profesorul este cel care lezează această așa-zisă demnitate, ci evidența că respectivul nu se află în locul

CONFORM CU
ORIGINALUL

potrivit, pe care el o citește în ochii fiecărui coleg care a început să priceapă. În urechile celui (încă) nechemat, orice i se spune sună ca ceva degradant și înjositor, orice îl intimidează. Pentru claritate, ofer un exemplu pe care fiecare profesor de actorie îl folosește: celui care nu îi este dat să devină soldat, i se va părea nedemn, umilitor și degradant, ordinul de salt înainte și culcat în noroi, pe ploaie, trezit din somn la 3 dimineața. Dar de ce să primească el indicații? De ce să se supună unei discipline? De ce să nu vină la cursurile de dimineață direct din club? De ce să fie mereu atent la felul în care se exprimă prin trup? De ce să fie mereu atent la ce și cum gândește? De ce profesorul, de față cu toți colegii, să-l asiste pe drumul coborând adânc spre cele mai ascunse origini ale gândirii și comportamentului său? Când nu ai talent, ți se pare degradant și umilitor să te dezvălui în fața colegilor, ca mai târziu să o poți face în fața publicului.

4. Conducătorul unui grup de studenți-actor nu poate fi un „papă-lapte” călduț și fals concesiv, ci un lider de grup precis, ferm, care își adună clasa cu mână de fier și mână de catifea. Balansul între fier și catifea este un proces greu de controlat, care uneori se poate dezechilibra într-o parte sau alta. Dar acesta nu poate fi argumentul pentru instituirea unei false democrații, care în fapt să fie o dictatură a studentului permanent vexat, care cu reaua credință a ignorantului obraznic, în loc să facă actorie, se specializează în răstălmăciri și vânatoare de vrăjitoare. În cazul în care conducerea noastră optează să aleagă acest drum catastrofal, eu însumi îmi voi da demisia, dar nu mă voi lăsa concediat ilegal în urma unei rebeliuni ridicole.

Înainte de a mă judeca pe mine după standarde inacceptabile, și pentru acuzații false, îi invit pe colegii mei, cu bună-credință să-și examineze profilul profesional și să mă condamne după ce vor constata că nu se regăsesc în descrierile făcute mai sus.

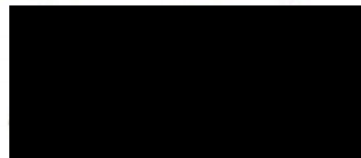
SEMNĂTURI

Puiu Șerban

Reprezentanți convenționali

Av. Prof univ dr. Virginia Vedinaș și Av. Isabela Popa

CONFIRM CU ORIGINALUL